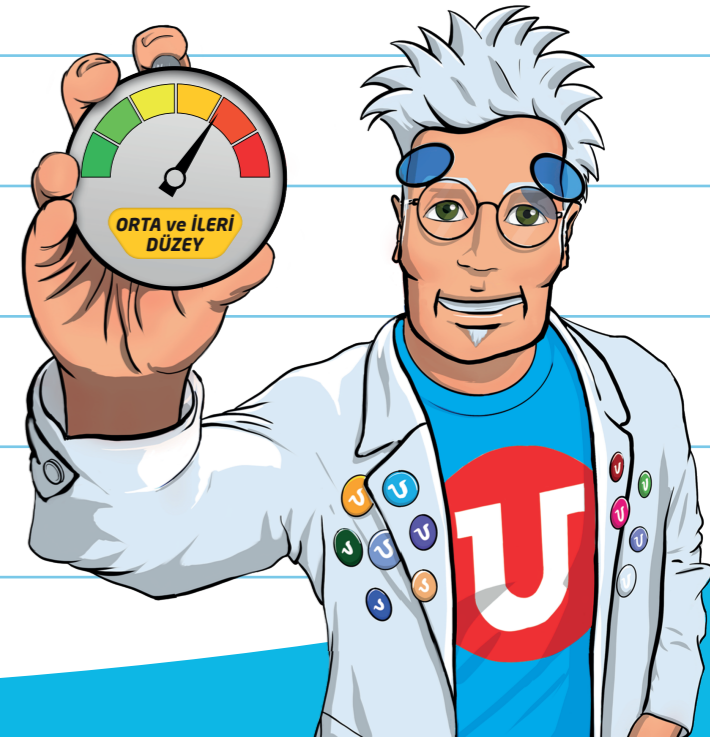

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Edebiyat Soru Bankası

Dil Bilgisi

*(Kip-Kişi-Zaman-Çekimli Fiil,
Fiilde Anlam Kayması)*

DİL BİLGİSİ (Kip-Kişi-Zaman-Çekimli Fiil, Fiilde Anlam Kayması)

Fiil

Kip

Kişi

Fiilde Anlam Kayması

Fiil (Eylem) Nedir?:

- Varlıkların yapmış oldukları bir işi, hareketi, oluşu, durumu belirten sözcüklerdir.

Çekimli Fiil:

- Bir fiilin kip ve kişi anlamı taşıyan hâlidir. Fiil, ancak kip ve kişi anlamı taşıyarak yüklem olabilir.

Örnek:

- Bugün Defne Hanım'la görüştük.
- Öğleden sonra yola çıkacağız.
- Olan biteni bana anlatmalısın.
- Anlat da ben de bileyim.
- Kargoyu bir an evvel verilen adrese teslim et.

FIİLİN ÇEKİMLENMESİNİ SAĞLAYAN EKLER

KİP EKLERİ:

HABER (BİLDİRME) KİPLERİ

Görülen geçmiş zaman: -di, -dı,-du,-dü,-tı,-ti,-tu,-tü

Onu pazarda gördüm.

Öğrenilen geçmiş zaman: -miş,-miş,-muş, -müş

Onu pazarda görmüş.

DİLEK(TASARLAMA) KİPLERİ

Gereklilik kipi: -meli, -malı

Onu görmeliyim.

HABER (BİLDİRME) KIPLERİ

Şimdiki zaman: -yor

Onunla görüşüyorum.

Gelecek zaman: -acak, -ecek

Onunla görüşecek.

DİLEK(TASARLAMA) KIPLERİ

İstek kipi: -e,-a

Onunla görüşeyim./Onunla görüşelim.

Dilek-şart kipi: -se,-sa

Onunla görüşsen...

HABER (BİLDİRME) KIPLERİ

Geniş zaman: -r,-ar,-er

Hafta sonları ailesiyle görüşür.

UYARI: Geniş zamanın olumsuzunda -r eki ortadan kalkar.

ÖRNEK: görüşürüm- görüşmem, geliriz- gelmeyiz

DİLEK(TASARLAMA) KIPLERİ

Emir kipi: Eksizdir.

1. tekil ve çoğul çekimi yoktur.

- / -

Onunla görüş./Onunla görüşün.

Onunla görüşsün./Onunla görüşsünler.

KİŞİ EKLERİ:

→ Kişi ekleri, eylemin kim tarafından yapıldığını anlamamızı sağlayan eklerdir.

Örnek:

- Akşamüzeri denize girdik.
- Yaz tatilinde İspanya'ya gidelim.
- Size seve seve yardım ederiz.
- Kitabı bir solukta okudu.
- Bir an evvel buraya gel.
- Çocukları da alıp buraya gelsin.

FİLDE KİP (ZAMAN/ ANLAM) KAYMASI:

→ Yüklemde belirtilen kip anlamıyla cümlede belirtilen kip anlamının birbirinden farklı olmasıdır.

Örnek:

- Yarın sabah erkenden yola çıkıyoruz.
- 1789'da Fransız İhtilali gerçekleşir.
- Eşim dört yıldır bu hastanede çalışıyor.

